

Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea socială în sport

Articolul 21 din capitolul privind egalitatea din [Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene](#) interzice discriminarea bazată pe diverse motive, între care rasa, culoarea, originea etnică sau socială și apartenența la o minoritate națională.

Context politic

Potențialul sportului de a transmite valori umane are o însemnătate tot mai mare pentru Uniunea Europeană. Totodată, în ultimii 10 ani, percepția și conștientizarea rasismului și discriminării în sport s-au schimbat considerabil la nivel european, cel puțin în fotbal, sporind necesitatea luării de măsuri în acest sens. Actorii europeni și internaționali, precum și părțile interesate care își desfășoară activitatea în domeniul sportului sprijină dezvoltarea unei abordări mai active împotriva rasismului și discriminării în sport.

Într-un nou raport, [Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene \(FRA\)](#) analizează în detaliu aceste aspecte.

Creșterea participării în sport

În numeroase sporturi din Uniunea Europeană, minoritățile și imigranții sunt insuficient reprezentați, în special la nivelul funcțiilor de conducere ale organizațiilor sportive. În special tinerele și femeile care aparțin unei minorități sau unui grup migrant sunt slab reprezentate.

În unele țări, excluziunea socială și izolarea geografică pot duce la niveluri scăzute de participare a romilor și travellers în activitățile sportive. Lipsa unităților sportive în anumite zone limitează, de asemenea, participarea anumitor grupuri.

Sporirea conștientizării și a diversității

Sunt necesare mai multe activități concertate de sporire a conștientizării din partea organismelor de conducere din domeniul sportului, federațiilor și cluburilor sportive pentru a realiza potențialul integrator al sporturilor.

Aceste activități ar putea cuprinde programe privind diversitatea, menite să încurajeze participarea imigranților și minorităților etnice, sau inițiative în vederea înlăturării barierelor din calea accederii la funcții de conducere în cadrul organizațiilor sportive.

Monitorizarea incidentelor rasiste în sport

Incidentele rasiste în rândul spectatorilor la evenimente sportive sunt deseori publicate în presă. În fotbalul masculin, de exemplu, suporterii sunt recunoscuți drept principalii autori de acte de acest gen.

Incidente rasiste se înregistrează însă și între jucători, în special în sporturile practicate la nivel amator.

Arbitrii și reprezentanții cluburilor pot fi, de asemenea, implicați în incidente rasiste. Mai mult decât atât, un număr considerabil de incidente se produc în contextul sporturilor de tineret.

Doar în câteva state membre UE sunt instituite sisteme de monitorizare a incidentelor rasiste în sport. Unele dintre acestea sunt mai avansate și identifică un număr mai mare de incidente rasiste decât alte sisteme, însă majoritatea datelor disponibile sunt legate de fotbal.

Monitorizarea eficientă

Autoritățile naționale și locale sunt încurajate să dezvolte o monitorizare eficientă a incidentelor rasiste și a discriminării în sport în strânsă cooperare cu federațiile sportive, cu scopul de a îmbunătăți înregistrarea incidentelor și, de asemenea, de a facilita depunerea de plângeri individuale.

Consolidarea reglementării și aplicării acesteia în cazul incidentelor rasiste în sport

Regulamentele sau documentele similare ale organizațiilor sportive europene și internaționale conțin de multe ori prevederi antirasism sau anti-discriminare. Cu toate acestea, puține din aceste organizații aplică proceduri disciplinare clare împotriva comportamentului rasist sau

discriminatoriu, excepție făcând organizațiile internaționale de fotbal și crichet.

Regulamentele disciplinare ale [Uniunii Asociațiilor Europene de Fotbal \(UEFA\)](#), ca exemplu de bune practici, conțin dispoziții antirasism și o listă de sancțiuni în cazul încălcării acestora.

Pentru a spori eficacitatea regulamentelor antirasism:

Organismele de conducere din domeniul sportului trebuie să elaboreze și să pună în aplicare regulamente antirasism și măsuri concrete privind egalitatea. Comisia Europeană poate juca un rol important în coordonarea schimbului de bune practici dintre statele membre în acest context.

[Decizia-cadru a Consiliului privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal reprezintă un instrument juridic important care poate fi utilizat pentru combaterea rasismului în sport.](#)

Sportul și organismele care promovează egalitatea de tratament

Raportul FRA arată că în cel puțin 16 state membre UE organismele care promovează egalitatea de tratament și alte instituții, cum ar fi instituțiile naționale pentru drepturile omului, iau măsuri în cazurile de incidente rasiste și discriminare etnică în sport.

Implicarea organismelor care promovează egalitatea de tratament în abordarea rasismului și discriminării etnice în sport:

Organismele care promovează egalitatea de tratament și instituțiile naționale pentru drepturile omului ar trebui să se implice mai mult în tratarea problemei discriminării rasiale în sport. Aceste organisme ar putea sprijini federațiile și cluburile sportive în dezvoltarea unor activități de creștere a conștientizării, oferind sprijin potențialelor victime și, când este posibil, implicându-se în acțiuni în justiție împotriva autorilor.

Cadru general

Raportul FRA se bazează pe interviuri acordate de experți și părți interesate competente, precum și pe date și informații secundare valabile pentru perioada 2003-2008. În plus, părțile interesate la nivel european și național, inclusiv federațiile sportive naționale, au participat cu contribuții. Studiul a analizat sporturile de performanță și la nivel amator care implică participarea bărbaților, femeilor, tinerilor sau copiilor.

Fotbalul și atletismul au fost analizate în fiecare dintre cele 27 de state membre UE, împreună cu un al treilea sport, popular în statul membru respectiv.

Statul membru UE	Sporturile analizate
Austria	Fotbal, atletism, schi alpin
Belgia	Fotbal, atletism, baschet
Bulgaria	Fotbal, atletism, volei
Cipru	Fotbal, atletism, baschet
Republica Cehă	Fotbal, atletism, hochei pe gheață
Danemarca	Fotbal, atletism, handbal
Estonia	Fotbal, atletism, baschet
Finlanda	Fotbal, atletism, baschet
Franța	Fotbal atletism, tenis
Germania	Fotbal, atletism, handbal
Grecia	Fotbal, atletism, baschet
Ungaria	Fotbal, atletism, polo pe apă
Irlanda	Fotbal, atletism, hurling/camogie
Italia	Fotbal, atletism, baschet
Letonia	Fotbal, atletism, hochei pe gheață
Lituania	Fotbal, atletism, baschet
Luxemburg	Fotbal, atletism, ciclism
Malta	Fotbal, atletism, baschet
Țările de Jos	Fotbal, atletism, korfbal
Polonia	Fotbal, atletism, speedway
Portugalia	Fotbal, atletism, handbal
România	Fotbal, atletism, handbal
Slovacia	Fotbal, atletism, hochei pe gheață
Slovenia	Fotbal, atletism, schi alpin
Spania	Fotbal, atletism, baschet
Suedia	Fotbal, atletism, hochei pe gheață
Regatul Unit	Fotbal, atletism, crichet

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a publicat două rapoarte privind rasismul, discriminarea etnică și excluziunea imigranților și minorităților în sport în UE:

- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: A comparative overview of the situation in the European Union (Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea imigranților și minorităților în sport: o prezentare generală comparativă a situației în Uniunea Europeană)*
- *Racism, ethnic discrimination and exclusion of migrants and minorities in sport: The situation in the European Union – Summary report (Rasismul, discriminarea etnică și excluziunea imigranților și minorităților în sport: situația în Uniunea Europeană – Raport de sinteză)*

În 2011 va fi publicat un *Ghid de bune practici* adresat federațiilor sportive, cluburilor, precum și jucătorilor sau atleților, care va conține exemple de inițiative pentru combaterea rasismului, discriminării etnice și excluziunii imigranților și minorităților în sport.

Rapoartele sunt disponibile pe www.fra.europa.eu